MALTA

QORTI KRIMINALI

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH GALEA DEBONO**

Seduta tal-15 ta' Gunju, 2005

Numru 5/2004

Ir-Repubblika ta' Malta
Vs
Noel Mizzi

Il-Qorti,

Rat l-Att tal-Akkuza numru 5 tas-sena 2004 kontra l-akkuzat Noel Mizzi, li bih huwa gie akkuzat talli:

1) Wara li l-Avukat Generali ppremetta fl-Ewwel Kap illi Noel Mizzi fil-21 (wiehed u ghoxrin) t'April, 2002 (elfejn u tnejn) ghall-habta tad-disa w nofs ta' bil-lejl (9.30 p.m.) kien Paceville, San Giljan. Illi fl-istess lokalita' kien hemm Albert Mark Sammut, li Noel Mizzi kellu xi kwistjonijiet mieghu dwar tfajla w affarijiet ohra, fosthom telefonati. Illi f'dan il-mument Noel Mizzi beda jargumenta, aggredixxa lil Albert Mark Sammut b'mus, u kkagunalu feriti gravi w permanenti nkluz ferita li ppenetrat il-kavita abdominali tal-istess Albert Mark Sammut u dan bil-hsieb li joqtlu jew

iqghedlu hajtu f'periklu car. Illi fortunatament dawn il-feriti ma kkawzawx il-mewt.

Illi b'eghmilu l-imsemmi Noel Mizzi sar hati ta' tentattiv ta' omicidju volontarju w cioe' talli dolozament, bil-hsieb li joqtol persuna jew bil-hsieb li jqieghed il-hajja taghha f'periklu car, wera dana l-hsieb b'atti esterni w ta' bidu ghall-esekuzzjoni tad-delitt liema delitt ma giex ezegwit minhabba xi haga accidentali w indipendenti mill-volonta' tieghu.

Ghaldaqstant l-Avukat Generali fl-isem fuq imsemmi akkuza lill-imsemmi Noel Mizzi hati ta' tentattiv ta' omicidju volontarju w cioe' talli dolozament, bil-hsieb li joqtol persuna jew bil-hsieb li jqieghed il-hajja taghha f'periklu car, wera dana l-hsieb b'atti esterni w ta bidu ghall-esekuzzjoni tad-delitt liema delitt ma giex ezegwit minhabba xi haga accidentali w indipendenti mill-volonta tieghu.

Talab illi jinghamel skond il-ligi kontra l-imsemmi akkuzat u illi huwa jigi kkundannat ghall-piena ta' prigunerija minn seba snin sa tletin sena skond dak li hemm u jintqal fl-artikolu 41(1)(a), 211(1)(2), 31 (1)(a)(b)(i)(ii) u 533 tal-Kodici Kriminali jew ghal kull piena ohra li tista' skond il-ligi tinghata ghall-htija tal-imsemmi akkuzat.

2) Wara li l-Avukat Generali ppremetta fit-Tieni Kap illi fiz-zmien u taht ic-cirkostanzi ndikati fl-Ewwel Kap tal-Att tal-Akkuza w cioe' f'Paceville, San Giljan, fil-21 t'April, 2002, ghall-habta tad-9.30 p.m., Noel Mizzi kellu fil-pussess tieghu mus b'xafra u bil-ponta minghajr id-debita licenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija. B'din l-arma hu pprova joqtol lil Albert Mark Sammut.

Illi b'eghmilu l-imsemmi Noel Mizzi sar hati talli, minghajr licenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija, kellu f'idejh jew fuqu sikkina, ta' kull xorta li tkun, b'xafra bil-ponta jew strument iehor bil-ponta.

Ghaldaqstant l-Avukat Generali fl-isem fuq imsemmi akkuza lill-imsemmi Noel Mizzi hati talli minghajr licenzja

tal-Kummissarju tal-Pulizija kellu f'idejh jew fuqu sikkina, ta' kull xorta li tkun, b'xafra bil-ponta jew strument iehor bil-ponta.

Talab illi jinghamel skond il-ligi kontra l-imsemmi akkuzat u illi huwa jigi kkundannat ghall-piena ta' multa ta' mhux izjed minn hamsin lira jew prigunerija ta' mhux izjed minn tlett xhur, skond dak li hemm u jintqal fl-artikoli 13(1) u 19 tal-Kap. 66 u fl-artikolu 533 tal-Kodici Kriminali jew ghal kull piena ohra li tista' skond il-ligi tinghata ghall-htija tal-imsemmi akkuzat.

Rat l-atti kollha proceswali, inkluzi l-atti tal-kumpilazzjoni.

Rat il-verdett tal-gurati, tal-lum stess li bih b'seba' (7) voti favur u b'zewg (2) voti kontra, sabu lill-akkuzat Noel Mizzi mhux hati skond l-Ewwel kap ta' l-Att ta' l-Akkuza, izda hati talli kkaguna offiza ta' natura gravi fuq il-persuna ta' Albert Mark Sammut, li giet maghmula b'ferita li dahlet f'wahda mill-kavitajiet tal-gisem u ferita ohra li gabet debulizza permanenti fis-sahha jew fil-funzjoni ta' xi parti tal-gisem jew gabet difett permanenti f'parti tal-ghamla tal-gisem u liema feriti gew maghmula bi strument li jaqta' jew iniggez, izda b'dana li r-reat hu skuzabbli ghaliex hu agixxa taht l-influenza mmedjata ta' passjoni stantanja jew agitazzjoni tal-mohh illi minhabba fiha, fil-waqt tad-delitt ma setax iqis l-eghmil tieghu.

U li bih, unanimament sabu lill-akkuzat Noel Mizzi hati tal-akkuza taht it-Tieni kap ta' l-Att ta' l-Akkuza;

Tiddikjara ghalhekk lil Noel Mizzi mhux hati skond l-Ewwel Kap tal-Att ta' l-Akkuza izda hati talli fil-21 t'April, 2002, f'Paceville, San Giljan, ikkaguna offiza ta' natura gravi fuq il-persuna ta' Albert Mark Sammut, li giet maghmula b'ferita li dahlet f'wahda mill-kavitajiet tal-gisem u ferita ohra li gabet debulizza permanenti fis-sahha jew fil-funzjoni ta' xi parti tal-gisem jew gabet difett permanenti f'parti tal-ghamla tal-gisem u liema feriti gew maghmula bi strument li jaqta' jew iniggez, izda b'dana li r-reat hu skuzabbli ghaliex hu agixxa taht l-influenza mmedjata ta'

passjoni stantanja jew agitazzjoni tal-mohh illi minhabba fiha, fil-waqt tad-delitt, ma setax iqis l-eghmil tieghu w dana skond l-Ewwel Kap tal-Att tal-Akkuza;

Tiddikjara wkoll lil Noel Mizzi hati talli fil-21 t'April, 2002, f'Paceville, San Giljan, minghajr licenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija, kellu f'idejh jew fuqu sikkina, ta' kull xorta li tkun, b'xafra bil-ponta jew strument iehor bil-ponta, w dana skond it-Tieni Kap tal-Att tal-Akkuza;

Semghet it-trattazzjoni tal-abbli difensur u tal-abbli prosekutur dwar il-piena ;

Rat il-fedina penali aggornata tal-hati esebita fuq talba tad-difiza;

Qieset is-sottomissjonijiet kollha dwar il-piena maghmula mill-abbli difensur Dottor Roberto Montalto, li jinsabu kollha **registrati w senjatament – imma mhux biss – is-segwenti :-**

Illi l-piena minima ghall-ewwel reat kienet dik ta' sitt xhur u l-massimu huwa ta' sitt snin prigunerija, w li l-piena massima ghat-tieni reat kienet dik ta' sitt gimghat prigunerija, bl-applikazzjoni tal-artikolu 17(b) tal-Kap. 9, b'kollox ghalhekk il-massimu hu ta' sitt snin u sitt gimghat prigunerija; li l-Qorti fl-applikazzjoni tad-diskrezzjoni li ghandha, ghandha tqis ic-cirkostanzi kollha li wasslu ghall-kaz partikolarment kif beda l-incident ta' dak in-nhar; li l-fedina penali tal-akkuzat kienet wahda netta u li huwa ghandu jitqies bhala "first offender"; li dan kien kaz ta' reat passjonali u mhux ta' xi kriminal inkallit; li l-hati kien ilu jghix f'certu element ta' biza' mill-vittma; li l-fatt illi l-hati gie pprocessat mill-Qorti Kriminali m'ghandu jgib ebda konsegwenza partikolari u ghalhekk f'dan il-kaz kellu jkun hemm l-applikazzjoni tal-Artikolu 28A u tinghata prigunerija ta' sentenza sospiza; li l-hati qatt ma kien ghamel xejn qabel u lanqas wara l-kaz u li ma kellux problemi ohra hlief din; li l-hati kien dispjacut hafna u li anki beda jibki waqt l-indirizz u sahansitra wara l-incident kien

cempel biex jara l-ferut x'kien gralu; illi s-socjeta' ma kienx fadallha interess wara l-verdett tal-gurati li l-hati jigi nkarcerat u li l-iskop tal-piena kellu jkun wiehed ta' riforma; li kien hemm gurisprudenza ta' Qrati ohra li setghet tiggwida lil din il-Qorti fl-applikazzjoni tal-piena;

Qieset is-sottomissjonijiet tal-abbli Prosekutur Dottor Anthony Barbara :-

Illi dan il-kaz partikolari kien gara propjru tmint ijiem qabel ma kienet inbidlet il-Ligi li ccarat diffikulta' li kienet sabet il-gurisprudenza fis-sens li anki fejn ikun hemm l-iskuzanti tal-agitazzjoni tal-mohh it-test ghandu jkun wiehed oggettiv u mhux soggettiv kif il-gurati gew diretti biex jaghmlu f'dan il-kaz abenifficju tal-hati; Illi bil-fatt li f'dan il-kaz intuzat arma inholqot sitwazzjoni ta' certa gravita' ; Illi l-vittma se jibqa jsofri sa l-ahhar ta' hajtu bil-mankament fl-uzu ta' idejh li hija ta' natura gravissima w oltre dan kien hemm ferita ohra ta' natura gravi li ppenetrat il-kavita abdominali. Ghalhekk issottometta li f'dan il-kaz ghandu jkun hemm piena karcerarja effettiva w m'ghandux jinghata messagg lis-socjeta' li wiehed jista' johrog bl-armi fuqu, specjalment meta jkun sejjer certu postijiet bhal Paceville.

Ikkonsidrat;

Illi l-kaz kien wiehed ta' certa gravita' w b'rizultat tieghu l-vittma sofriet ferita gravissima w ferita ohra gravi, li pero' minhabba il-konkors formali jew ideali, ghall-fini ta' piena, ghandha tigi assorbita fir-reat ta' ferita gravissima kontemplat fl-Artikolu 218(1)(a) tal-Kodici Kriminali.

Illi fil-fehma ta' din il-Qorti bil-verdett tal-gurija l-hati gja gie moghti l-beneficcju tal-attenwanti li jimmeritah;

Illi kif gie ritenut fis-sentenzi ricenti tal-Qorti Kriminali fejn ikun hemm kazijiet ta' vjolenza, partikolarment

fejn ikunu ntuzaw l-armi, bhala regola generali, ghandu jkun hemm piena karcerarja effettiva, u dan l-insenjament gie segwit ukoll minn din il-Qorti f'sentenzi taghha recenti;

Qieset dak li gie ritenut fis-sentenza "Ingliza ta' Bancroft **(1981) [3 Cr. App. R. (S) 119] citata b'approvazzjoni mill-Qorti tal-Appell Kriminali (kolleggjali) fil-kawza** "Ir-Repubblika ta' Malta vs. Francis vs. Cikku Farrugia" **[3.10.2003] u minn din il-Qorti fis-sentenza** "Ir-Repubblika ta' Malta vs. Francis Buhagiar" **[5.11.2003] konfermata fl-appell 24.9.2004]:-**

"…notwithstanding that a man's reason might be unseated on the basis that the reasonable man would have found himself out of control, there is still in every human being a residual capacity for self-control, which the exigencies of a given situation may call for. That must be the justification for passing a sentence of imprisonment, to recognise that there is still left some degree of culpability…(ara Jeremy Horder : "Provocation and Responsibility" (OUP, 1992 p. 120)"

Mill-banda l-ohra pero' il-Qorti ser tiehu ukoll in konsiderazzjoni s-sottomissjonijiet kollha tad-difiza partikolarment il-kondotta netta tal-hati w r-retroxena ta' kif zviluppa l-incident in kwistjoni, mill-bidu sal-ahhar biex tittempera l-piena konformement;

Ghaldaqstant, wara li rat l-artikoli 17(b), 23, 31(1)(b), 216(1)(c), 218(1)(a), 227(c), 230(b), 232(a) u 533 tal-Kodici Kriminali, u l-Artikoli 13(1) u 19 tal-Kap. 66, tikkundanna lill-hati Noel Mizzi ghall-piena komplessiva ta' erba' (4) snin prigunerija, li minnhom irid jitnaqqas kull perjodu li l-hati ghamel taht arrest preventiv biss in konnessjoni ma' dan il-kaz;

Tikkundanna inoltre lill-hati Noel Mizzi li jhallas l-ammont ta' wiehed u sittin Lira Maltin u wiehed u

tmenin centezmi (LM 61.81c) import tal-ispejjez kollha peritali in konnessjoni mar-reat.

Finalment il-Qorti tordna l-konfiska tal-oggetti kollha esebiti favur il-Gvern ta' Malta.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------